

srce

Sveučilište u Zagrebu
Sveučilišni računski centar

DEI 2023

DANI E-INFRASTRUKTURE

Studenti s disleksijom - važnost primjene jednostavnog jezika u obrazovanju

prof. dr. sc. Mirjana Lenček i Marija Jozipović, mag. logoped.

Odsjek za logopediju Edukacijsko – rehabilitacijskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Dani e-infrastrukture SRCE DEI, 30. ožujka 2023.

Disleksija – studenti s disleksijom

- Disleksija – poremećaj čitanja i pisanja
- 5-10% školske populacije
- U visokom obrazovanju – značajno manji broj
- U svijetu se značajno povećava broj osoba s disleksijom koje studiraju premda govorimo o relativno malom broju studenata
 - 0.48% studenata u V. Britaniji (Richardson i Wydell, 2003); 1,51% (Richardson, 2015)
 - 2- 4% studentske populacije / neotkriveni; Miles, 1991; Snowling, 1987)
 - 0.16% u Grčkoj (Stampoltzis i Polychronopoulou, 2008)
 - SAD - u populaciji s teškoćama i invaliditetom: 80% i više u odnosu na ostale teškoće (Katusic, 2001)

Studenti s disleksijom u Hrvatskoj

- Nema epidemioloških studija niti podataka o broju osoba koje studiraju
- 2011. – „registrirali” smo prve studente s disleksijom (ISHEDS TEMPUS projekt)
- 2011. - 2023. Nastavno – klinički centar ERF-a: dijagnosticirano približno 130-ero studenata
- Sve je veći broj srednjoškolaca koji traže prilagodbe za državnu maturu zbog dijagnoze disleksije – neki od njih uspijevaju upisati studij

Obilježja disleksije u odrasloj dobi

- I dalje prisutni problemi u čitanju, posebno u vidu sporosti, čitanja istog teksta više puta i problemi pisanja, naročito samostalnog oblikovanja teksta (esejski oblik), ali i drugi problemi poput problema fonološke obrade, brzog imenovanja, problema s radnim pamćenjem koji značajno utječu na uspješnost učenja
- Disleksija je jezično utemeljen poremećaj, a jezik je osnova učenja
- Jezične prilagodbe - neophodne za ostvarivanje pristupačnosti sadržaja, a za pristupačnost forme (oblika) potrebne su i grafičke prilagodbe

Pristupačnost

- Pristupačnost

Konvencija o pravima osoba s invaliditetom, UN, 2006; ratificirana 2007) - mjere za uklanjanje prepreka i barijera koje mogu onemogućavati primanje informacija i komunikaciju, a komunikacija uključuje „...jezike, prikazivanje teksta, Brailleovo pismo, taktilnu komunikaciju, uvećani tisak, dostupne multimedijalne sadržaje, kao i pisani oblik istih, zvučne zapise, obični jezik, osobne čitače i augmentativne i alternativne oblike, sredstva i formate komunikacije, uključujući dostupnu informacijsku i komunikacijsku tehnologiju.“

za osobe s disleksijom – jednostavan jezik

Jednostavan jezik

- Uključuje jezične i grafičke prilagodbe usmjerene prema razumljivosti i pristupačnosti tekstova, kako pisanih tako i govorenih (Lenček i Kuvač Kraljević, 2021) uvažavajući obilježja populacije
- Značajan napredak: digitalna pristupačnost (Smjernice za osiguravanje digitalne pristupačnosti, CARNET, 2019)
- Puno lakše je ostvariti pristupačnost u digitalnom okruženju i kroz grafičke prilagodbe, značajno teže su jezične prilagodbe:

Necijepljenim osobama nije dozvoljeno pristupiti ispitu.

Ispitu mogu pristupiti samo cijepljene osobe.

Prijavljivanje je neophodno za sudjelovanje u seminaru.

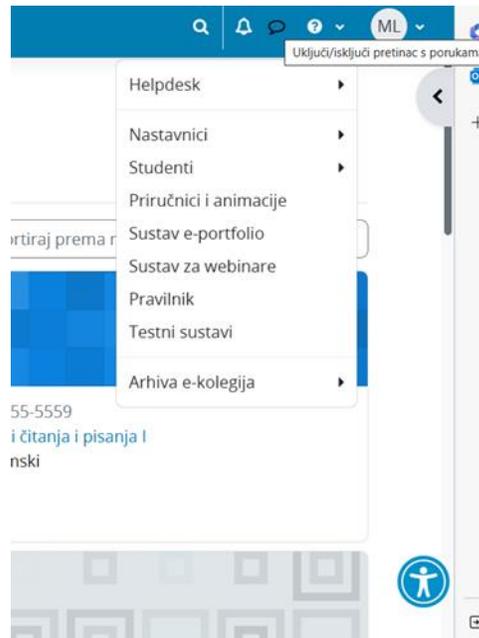
Prijavi se ako želiš sudjelovati u seminaru.

Je li Merlin pristupačan za osobe s disleksijom?

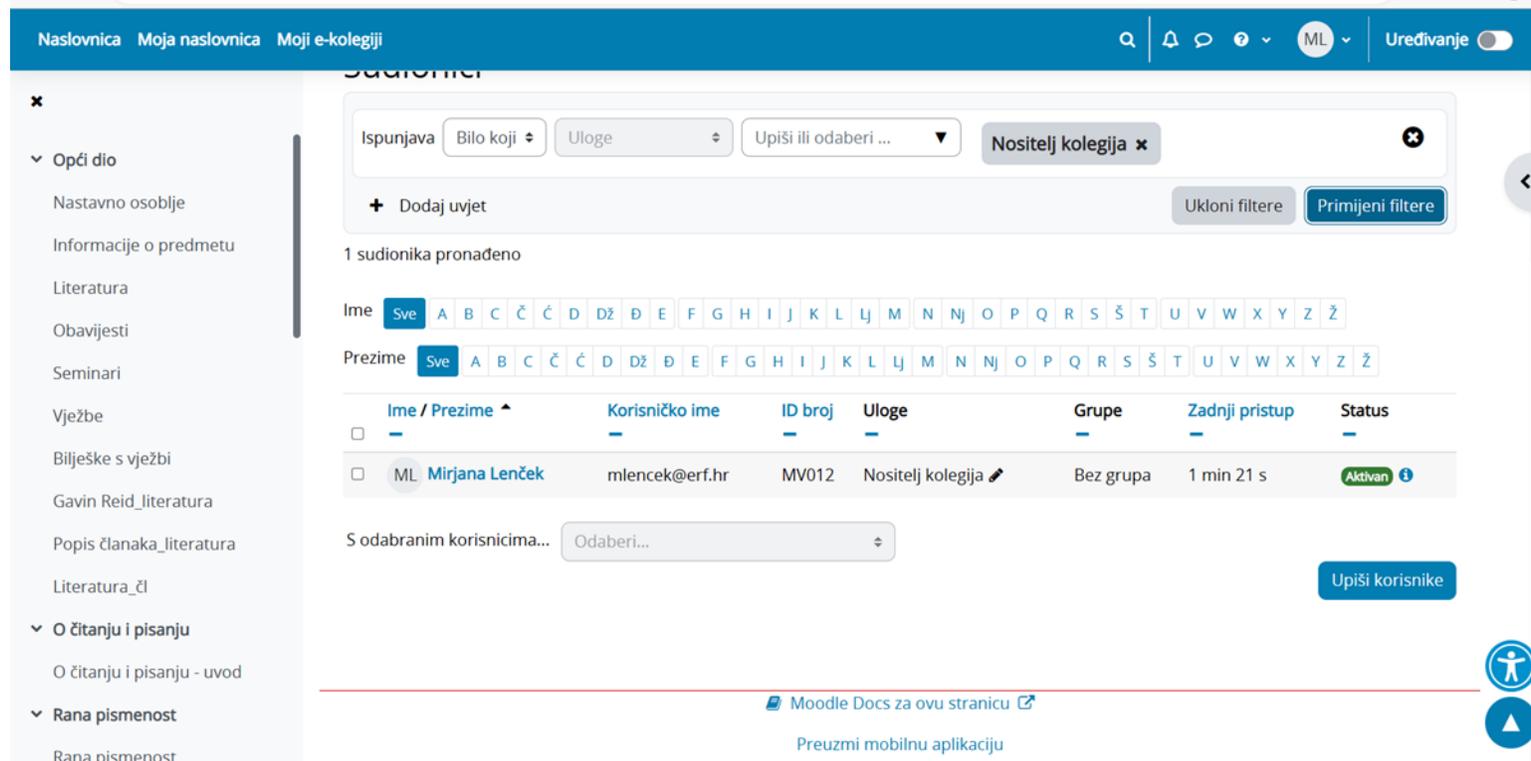
- Pristupačnost: grafička obilježja, upute, sadržaji postavljeni na Merlin

Naziv gumba

- gumbi imaju pune nazive na hrvatskom jeziku koji jasno odražavaju njihovu funkciju, a pojavljuju se pri prelasku pokazivača preko gumba

Filteri/Selektiranje

The screenshot shows the Moodle user selection interface. At the top, there is a navigation bar with 'Naslovnica', 'Moja naslovnica', and 'Moji e-kolegiji'. The main area features a filter bar with 'Ispunjava' (Bilo koji), 'Uloge', and 'Upiši ili odaberi ...' (Nositelj kolegija). Below the filter bar, there are buttons for '+ Dodaj uvjet', 'Ukloni filtere', and 'Primijeni filtere'. The text '1 sudionika pronađeno' is displayed. Below this, there are two alphabetical lists for 'Ime' and 'Prezime'. A table of users is shown with columns for 'Ime / Prezime', 'Korisničko ime', 'ID broj', 'Uloge', 'Grupe', 'Zadnji pristup', and 'Status'. The table contains one entry: Mirjana Lenček (mlencek@erf.hr, MV012, Nositelj kolegija, Bez grupa, 1 min 21 s, Aktivan). At the bottom, there is a search box '5 odabranim korisnicima...' and a button 'Upiši korisnike'. The footer contains links for 'Moodle Docs za ovu stranicu' and 'Preuzmi mobilnu aplikaciju'.

Naslovnica Moja naslovnica Moji e-kolegiji

Ispunjava Bilo koji Uloge Upiši ili odaberi ... Nositelj kolegija

+ Dodaj uvjet Ukloni filtere Primijeni filtere

1 sudionika pronađeno

Ime Sve A B C Č Ć D Dž Đ E F G H I J K L Uj M N Nj O P Q R S Š T U V W X Y Z Ž

Prezime Sve A B C Č Ć D Dž Đ E F G H I J K L Uj M N Nj O P Q R S Š T U V W X Y Z Ž

Ime / Prezime	Korisničko ime	ID broj	Uloge	Grupe	Zadnji pristup	Status
ML Mirjana Lenček	mlencek@erf.hr	MV012	Nositelj kolegija	Bez grupa	1 min 21 s	Aktivan

5 odabranim korisnicima... Odaberi...

Upiši korisnike

Moodle Docs za ovu stranicu

Preuzmi mobilnu aplikaciju

Filteri/Mogućnosti pretrage

Naslovnica Moja naslovnica Moji e-kolegiji

Q 🔔 💬 👤 ML

Dobro došli na sustav za e-učenje Merlin

Virtualno okruženje za e-učenje u visokom obrazovanju

Sakrij uvod ▲

Merlin

15 GODINA
CENTRA ZA
e-UČENJE

Sustav za e-učenje Merlin omogućava nastavnicima, studentima i ustanovama u sustavu visokog obrazovanja izvođenje kolegija, koji se nalaze u redu predavanja pojedine ustanove, uz primjenu tehnologija e-učenja. Merlin se temelji na sustavu otvorenog koda Moodle koji je tim Centra za e-učenje Srca dodatno razradio i prilagodio potrebama korisnika te je danas najmoderniji sustav za e-učenje. Virtualno okruženje za e-učenje Merlin sastoji se od [sustava za e-učenje Merlin](#), [sustava za webinare](#) i [e-portfolio sustava](#) te je povezan sa sustavom ISVU (Informacijski Sustav Visokih Učilišta).

[Povezivanje sustava Merlin sa sustavom ISVU](#) omogućava [institucijskim administratorima](#) na sustavu Merlin otvaranje svih kolegija iz sustava ISVU na sustavu Merlin te upis nastavnika i studenata. U sustav za e-učenje Merlin prijavljuje se putem elektroničkog identiteta iz sustava AAI@EduHr. Elektronički identitet Vam dodjeljuje Vaša matična ustanova (visoko učilište). Uvjeti korištenja sustava definirani su [Pravilnikom o organizaciji i korištenju sustava za e-učenje Merlin](#).

Sustav održavaju djelatnici [Centra za e-učenje Srca](#) osiguravajući pouzdan i neprekidan rad sustava i njegovu dostupnost sveučilišnim ustanovama, nastavnicima i studentima, te ujedno pružajući tehničku podršku u uporabi sustava. Trenutačna inačica sustava Moodle na kojoj se temelji sustav Merlin je 4.0.

Mogućnost povećanja veličine fonta (grafema)

The image displays two versions of a web application interface side-by-side to demonstrate a font size adjustment feature. The top version shows the interface with a standard font size, while the bottom version shows the same interface with a larger font size. A red arrow points from the top navigation bar of the first version to the 'Pristupačnost' (Accessibility) menu in the second version. The menu includes the following options:

- Povečaj veličinu fonta
- Poništi veličinu fonta
- Kontrast
- Disleksija
- Podcrtaj linkove

Below the menu, there is a note: 'Ako želite spremiti trajne postavke, kliknite Spremi, ako ne - vaše će se postavke poništiti kad zatvorite preglednik.' and a 'Spremi' button.

The course cards shown include:

- 2223-130791-5558 Poremećaji čitanja i pisanja II (Diplomski)
- 2223-32375-5559 Poremećaji matematičkih sposobnosti (Preddiplomski)
- ZbERF Zbornica ERF-a Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet
- 2223-179906-5634 Disgrafija Poslijediplomski doktorski (Skriveno od studenata)
- 2223-130829-5559 Specifične tešk (Preddiplomski)
- 2223-101941-5 Klinički praktiki (Preddiplomski) (Skriveno od studer)

Kontrast (grafemi/pozadina)

- prikladno za osobe s oštećenjem vida

The screenshot shows a web application interface with a dark theme. The top navigation bar includes 'Naslovnica', 'Moja naslovnica', and 'Moji e-kolegiji'. The main content area displays a grid of course cards. Each card has a colored header with a pattern, a course ID, a title, and a level. The 'Kontrast' setting is checked in the accessibility menu.

Course ID	Title	Level
2223-130791-5558	Poremećaji čitanja i pisanja II	Diplomski
2223-32375-5559	Poremećaji matematičkih sposobnosti	Preddiplomski
2223-130829-5559	Specifične teškoće učenja	Preddiplomski
ZbERF	Zbornica ERF-a	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet
2223-179906-5634	Disgrafija	Poslijediplomski doktorski Skriveno od studenata
2223-101941-5559	Klinički praktikum	Preddiplomski Skriveno od studenata

Pristupačnost

- Povećaj veličinu fonta
- Kontrast
- Disleksija
- Podcrtaj linkove

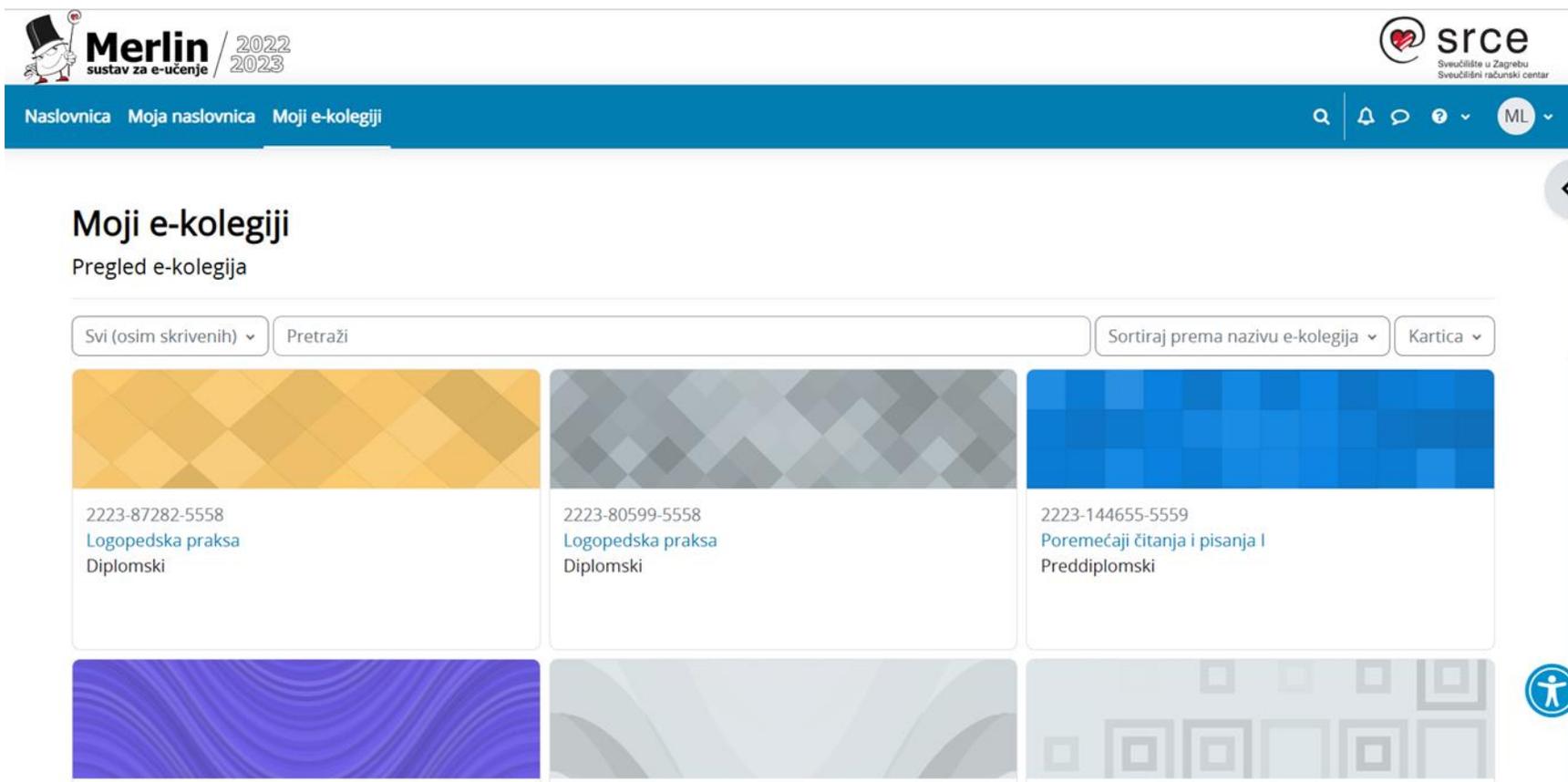
Ako želite spremi trajne postavke, kliknite Spremi, ako ne - vaše će se postavke poništiti kad zatvorite preglednik.

Spremi

Što se još može prilagoditi/ poboljšati za osobe
s disleksijom?

Ikone i slike

- informativnost – vizualna podrška u pretrazi

The screenshot displays the Merlin e-learning system interface. At the top left is the Merlin logo (a wizard) and the text "Merlin / 2022 sustav za e-učenje / 2023". At the top right is the "srce" logo (a heart) and the text "Sveučilište u Zagrebu Sveučilišni računski centar". Below the logos is a blue navigation bar with "Naslovnica", "Moja naslovnica", and "Moji e-kolegiji" (selected). On the right of the bar are search, notification, and user profile icons, and a "ML" dropdown menu. The main content area is titled "Moji e-kolegiji" with the subtitle "Pregled e-kolegija". Below this are filters: "Svi (osim skrivenih)", "Pretraži", "Sortiraj prema nazivu e-kolegija", and "Kartica". The main area shows a grid of course cards. Each card has a colored header with a geometric pattern and text below. The visible cards are:

Header Color/Pattern	ID	Course Name	Level
Yellow diamond pattern	2223-87282-5558	Logopedaska praksa	Diplomski
Grey diamond pattern	2223-80599-5558	Logopedaska praksa	Diplomski
Blue square pattern	2223-144655-5559	Poremećaji čitanja i pisanja I	Preddiplomski
Blue wavy pattern			
Grey wavy pattern			
Grey square pattern			

At the bottom right of the interface is a blue circular icon of a person.

Moji e-kolegiji

Pregled e-kolegija

Svi (osim skrivenih) ▾

Pretraži

Sortiraj prema nazivu e-kolegija ▾

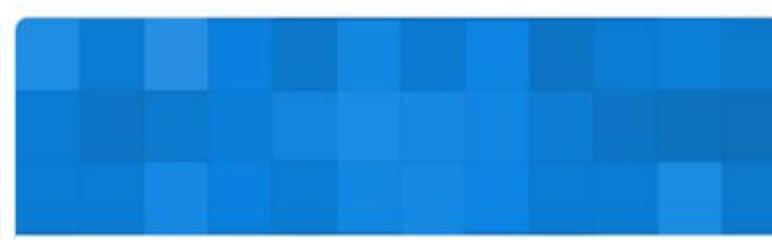
Kartica ▾

2223-87282-5558
Logopedaska praksa
Diplomski

2223-80599-5558
Logopedaska praksa
Diplomski

2223-144655-5559
Poremećaji čitanja i pisanja I
Preddiplomski

Ikone i slike

The screenshot displays a web application interface. On the left is a sidebar menu with a close button (x) at the top. The menu items are: Grupa 2, Grupa 3, Grupa 4, Grupa 5, Grupa 6, Grupa 7, Grupa 8, Dodatni članak, Vizualni nedostaci, Jezični nedostaci (fonol..., Brza obrada, Neurološka osnova disl..., Genetska pozadina disl... (highlighted in blue), and a collapsed section (v) Terapija containing Terapijski pristupi.

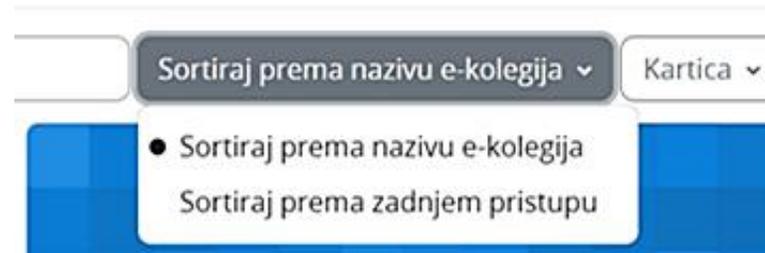
The main content area features a list of file thumbnails, each with a blue document icon and the label 'DATOTEKA'. The thumbnails are:

- Genetska pozadina disleksije
- Terapija (collapsed section)
- Terapijski pristupi
- Terapija - (pred)ČIP
- Uloga psihologa/Psihološka procjena (collapsed section)
- Psihološka procjena
- Tema 8 (collapsed section)

On the right side of the main content area, there is a vertical toolbar with icons for refresh, back, forward, and a plus sign. At the bottom right, there are icons for user profile, a square icon, and a settings gear.

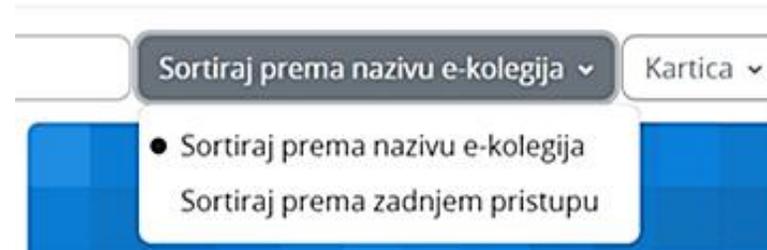
Sortiranje / odabir kolegija

- Mogućnost dodavanja: „prema godini/prema razini studija” – npr. ako studenti nešto prenose ili ako profesori imaju kolegije na različitim godinama/razinama

Sortiranje kolegija

- Jezik: sortiraj - odaberi prema nazivu e-kolegija

Sažetak (opis) e-kolegija

- nije dostupan na naslovnoj stranici u potpunosti, već proširivanje sadržaja vodi na novu stranicu (glavnu stranicu e-kolegija) – time se gubi svrha ove opcije (brzi pregled e-kolegija, tj. njihovih temeljnih sadržaja – ključne riječi)

Svi (osim skrivenih) ▾ Pretraži Sortiraj prema nazivu e-kolegija ▾ Sažetak ▾

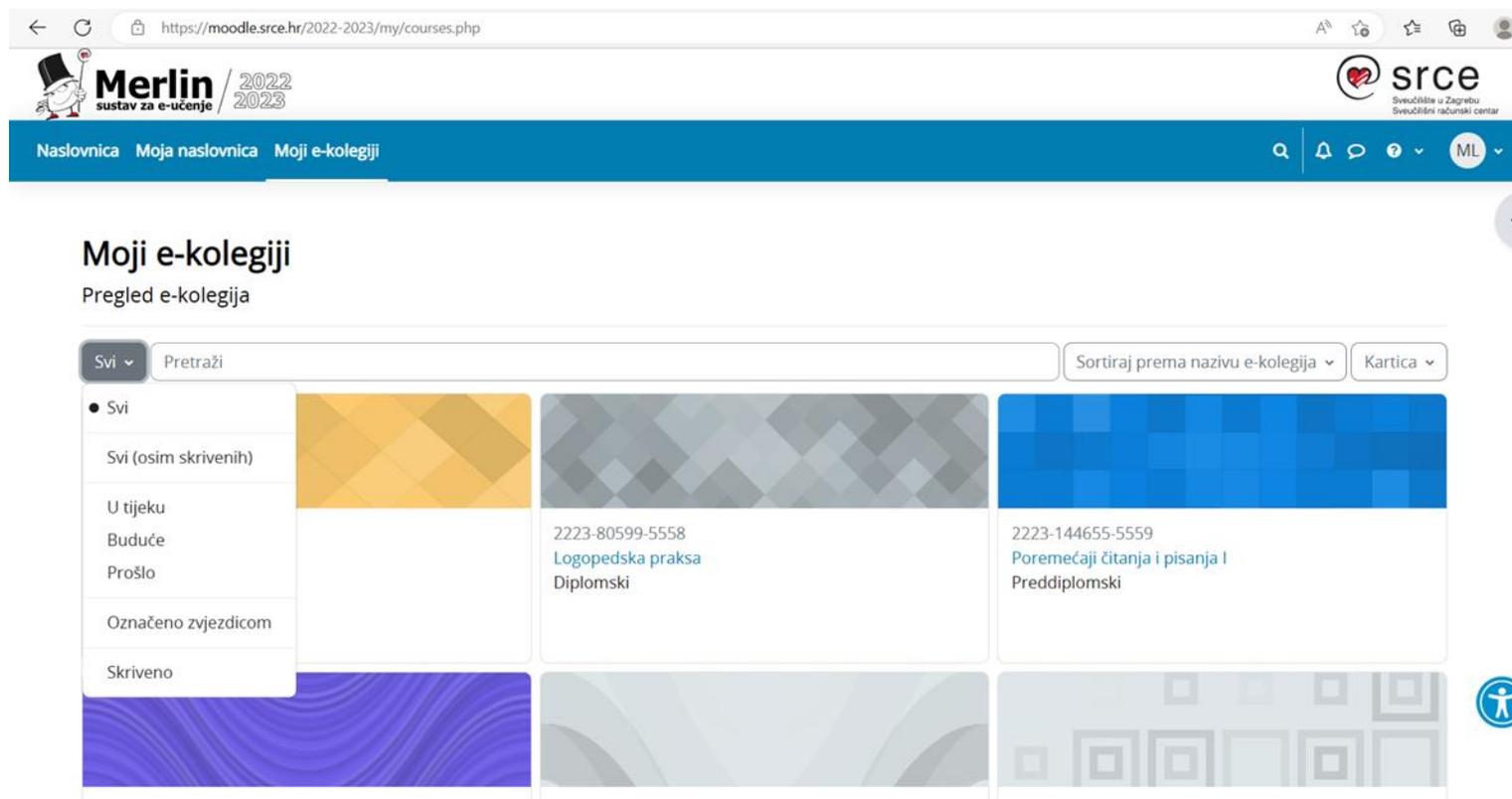
 2223-87282-5558
Logopedska praksa
Diplomski
Sadržaj predmeta: Logopedska praksa obuhvaća upoznavanje studenata diplomskog studija s urednim razvojem komunikacijski, jezično-govornih i glasovnih obrazac... [više](#)

 2223-80599-5558
Logopedska praksa
Diplomski
Sadržaj predmeta: Logopedska praksa obuhvaća upoznavanje studenata diplomskog studija s urednim razvojem komunikacijskih i jezično-govornih i glasovnih obrazac... [više](#)

 2223-144655-5559
Poremećaji čitanja i pisanja I
Preddiplomski
Ciljevi predmeta: Predmet daje osnovna teorijska znanja o čitanju kao jezičnoj djelatnosti i o pismu u odnosu na osobitosti koje ovaj

Jasnoća

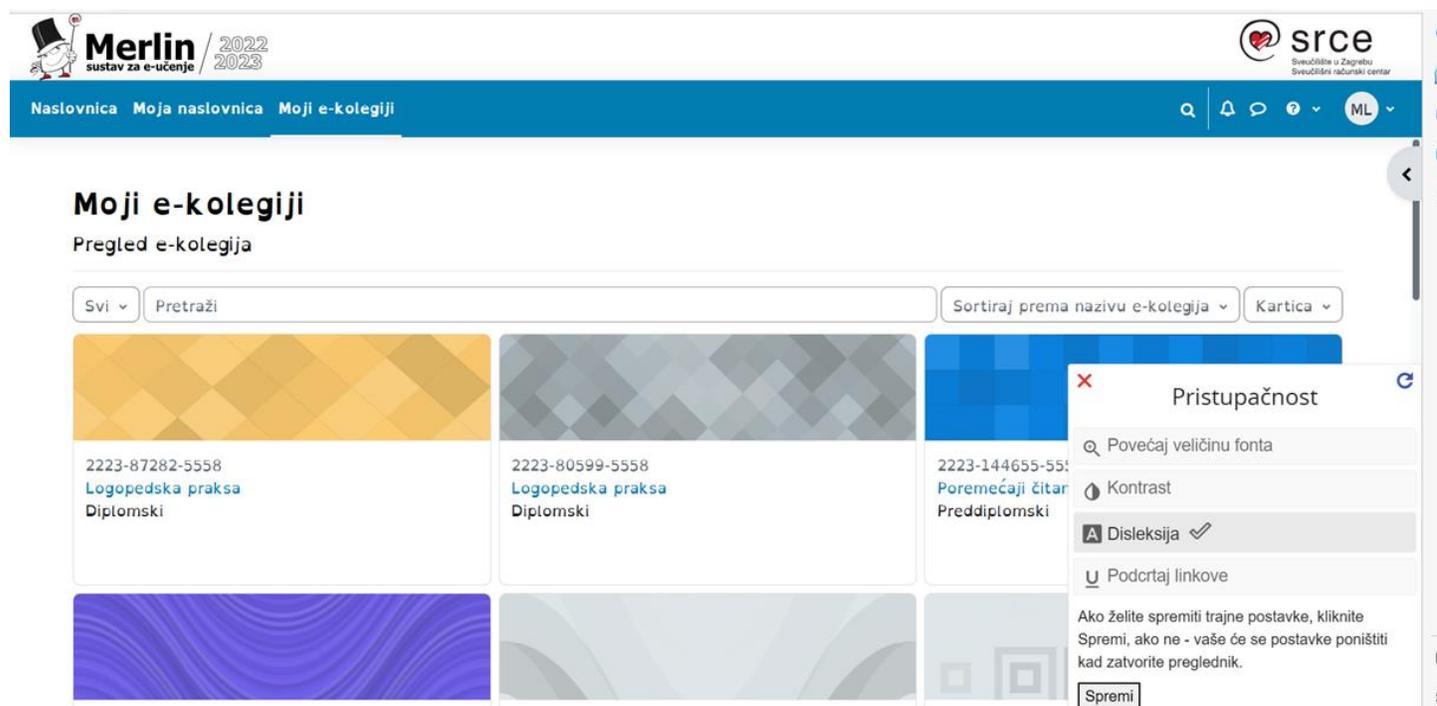
- nije jasno definirano značenje nekih opcija

The screenshot shows a Moodle course page titled "Moji e-kolegiji" (My e-courses). The page header includes the "Merlin" logo (sustav za e-učenje) for the years 2022 and 2023, and the "srce" logo (Sveučilište u Zagrebu, Sveučilišni računski centar). The navigation bar contains "Naslovnica", "Moja naslovnica", and "Moji e-kolegiji". The main content area is titled "Moji e-kolegiji" and "Pregled e-kolegija". A search bar is present with a dropdown menu open, showing options: "Svi", "Svi (osim skrivenih)", "U tijeku", "Buduće", "Prošlo", "Označeno zvjezdicom", and "Skriveno". The search results are displayed in a grid of course cards. The first card has a yellow header and the text "2223-80599-5558 Logopedska praksa Diplomski". The second card has a blue header and the text "2223-144655-5559 Poremećaji čitanja i pisanja I Preddiplomski". There are also some blurred cards in the grid. A user profile icon is visible in the bottom right corner.

Font za osobe s disleksijom

- Izbor fonta ne bi trebao biti prenesen iz papirnatih u elektroničke materijale (pitanje modaliteta koje uključuju i posljedično čitljivosti)

The screenshot shows the Merlin e-learning system interface. At the top, there is a navigation bar with the Merlin logo (2022-2023) and the 'srce' logo (Sveučilište u Zagrebu, Sveučilišni računski centar). Below the navigation bar, the main content area is titled 'Moji e-kolegiji' (My e-colleagues) and 'Pregled e-kolegija' (View e-colleagues). There is a search bar and a dropdown menu for sorting by name. The main content area displays a grid of course cards. One card is highlighted, and a 'Pristupačnost' (Accessibility) settings panel is open over it. The panel includes options for 'Povećaj veličinu fonta' (Increase font size), 'Kontrast' (Contrast), 'Disleksija' (Dyslexia) which is checked, and 'Podcrtaj linkove' (Underline links). A 'Spremi' (Save) button is at the bottom of the panel. The background of the interface features a grid pattern.

Pogrešne informacije/nedostatak informacija

- uloge nastavnog osoblja
- datum izmjene

The screenshot shows a Moodle course page for 'Nastavno osoblje' (Teaching Staff) in the 'Preddiplomski' (Pre-diploma) level. The page lists two staff members: Mirjana Lenček and Marija Jozipović, with their respective email addresses. A red box highlights the last update date: 'Zadnji puta izmijenjeno: Utorak, 11. Veljača 2014., 12:55'. The page also features a navigation menu on the left and a footer with a link to 'Moodle Docs za ovu stranicu'.

Merlin sustav za e-učenje / 2022 / 2023

Sveučilište u Zagrebu
Edukacijsko - rehabilitacijski
fakultet

srce
Sveučilište u Zagrebu
Sveučilišni računski centar

Naslovnica Moja naslovnica Moji e-kolegiji

Opći dio

Nastavno osoblje

Informacije o predmetu

Literatura

Obavijesti

Seminari

Vježbe

Bilješke s vježbi

Gavin Reid_literatura

Popis članaka_literatura

Literatura_čl

O čitanju i pisanju

O čitanju i pisanju - uvod

Sveučilište u Zagrebu / Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet / Preddiplomski / Poremećaji čitanja i pisanja I / Nastavno osoblje

STRANICA

Nastavno osoblje

Stranica Postavke Opširnije

Nastavno osoblje

Mirjana Lenček,
Email: mirjana.lencek@erf.unizg.hr

Marija Jozipović,
Email: marija.jozipovic@erf.unizg.hr

Zadnji puta izmijenjeno: Utorak, 11. Veljača 2014., 12:55

Moodle Docs za ovu stranicu

Količina informacija npr. retku

Merlin / 2022 / 2023 sustav za e-učenje

SRF Sveučilište u Zagrebu Edukacijsko - rehabilitacijski fakultet

srce Sveučilište u Zagrebu Sveučilišni računski centar

Naslovnica Moja naslovnica Moji e-kolegiji

Sveučilište u Zagrebu / Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet / Preddiplomski / Poremećaji čitanja i pisanja I / Izveštaj nastavnika

Poremećaji čitanja i pisanja I: Prikaz: Postavke: Izveštaj nastavnika

E-kolegij Postavke Sudionici Ocjene Izveštaji Opširnije

Izveštaj nastavnika

Izveštaj nastavnika

Svi sudionici: 84/84

Ime Sve A B C Č Ć D Dž Đ E F G H I J K

Prezime Sve A B C Č Ć D Dž Đ E F G H I J

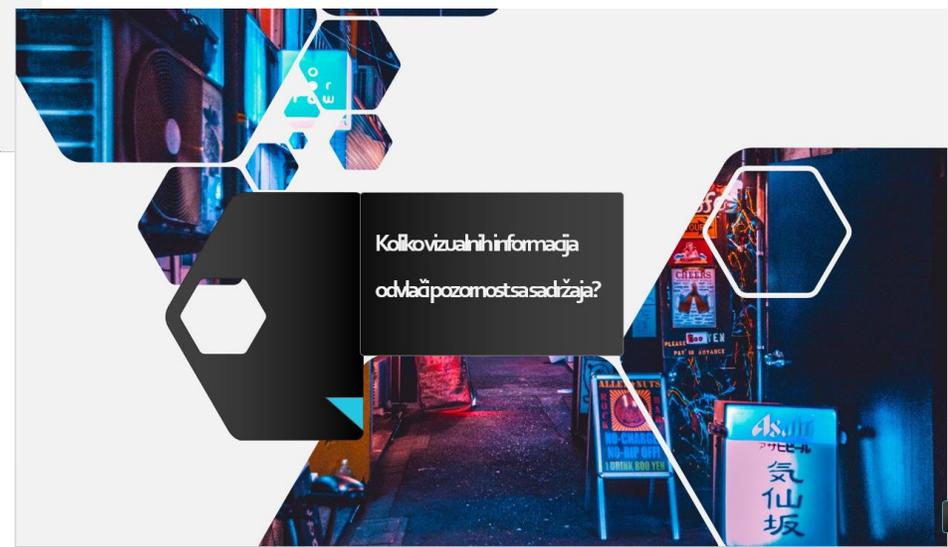
1 2 3 4 5 »

Ukupni prosjek 99,35

https://moodle.srce.hr/2022-2023/grade/report/grader/index.php?id=144005#

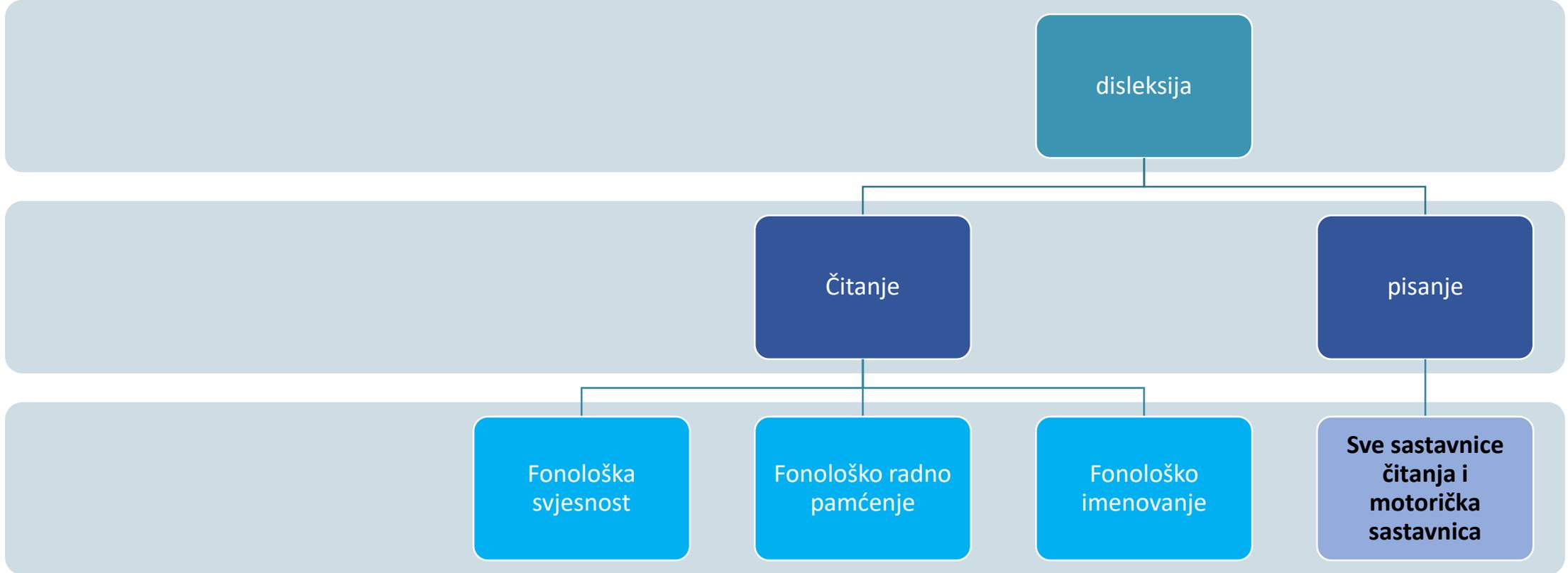
Materijali koji se postavljaju na Merlin

- Presentacije

Materijali koji se postavljaju na Merlin

- Istraživački radovi uglavnom usmjereni na probleme fonološke obrade, brzog imenovanja, radnog pamćenja, probleme pisanja, učenja, prisutnost „vizualnog stresa”, emocionalna obilježja studenata
- Postavljanje dijagnoze, korištenje tehnologije, nadomjesne strategije, mogućnosti praćenja nastave /problemi bilježenja, organizacijski problemi - upravljanje vremenom, izvršavanje zadataka – uspješnost studiranja, načini polaganja ispita, prilagodbe tijekom studiranja; iskustva naših studenata podudaraju se s iskustvima studenata u drugim zemljama koji govore da je nova sredina poticajna jer nema uobičajenih loših iskustava iz školovanja (disleksija je nevidljiva teškoća...)
- Prilika za iskazati jake strane – interese i biti uspješan (posebno umjetnička područja) i nema stalnih „brzih testiranja” te Problemi: bilježenje, praćenje nastave i odabir strategija za praćenje (npr. snimanje zvuka i slušanje, zapisivanje na uručke, samo slušanje...) te izvršavanje zadataka u kratkim rokovima

ZAKLJUČNO – ZAKLJUČNO

- Pristupačnost se za osobe s disleksijom ostvaruje u jezičnim i grafičkim prilagodbama
- Jezične prilagodbe – značajno teže za ostvariti
- Grafičke prilagodbe – ide u pravcu univerzalnog dizajna
- Merlin – pristupačan za studente i nastavnike s disleksijom uz mogućnosti za još neke dorade koje mogu koristiti svima